

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglas po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.408

Razvoj nemške notranje politike

PROGRAM IZENAČENJA NA LINIJI NARODNEGA SOCIALIZMA.

Razvoj notranjepolitičnih dogodkov v Nemčiji gre tisto pot, ki smo jo napovedali že takoj ob imenovanju voditelja narodnih socialistov Adolfa Hitlerja za državnega kancelarja. To ni bilo navadno imenovanje, ki bi se dalo preklicati, kakor se je dalo Papenovo ali Schleicherjevo. Adolf Hitler je prevzel v svoje roke vladno z namenom, da je zlepa ne prepusti nikomur več, tudi ne svojim sodelovalcem v vladi, Papenu, Hugenbergu, Seidteju ali komu drugemu izmed njihove družbe. Pokazal je pa tudi prav kmalu, da se narije ne bo veliko oziral ter bo omejil celo moč samega državnega predsednika maršala von Hindenburga. V ta namen je do podrobnosti preudarno izvedel organizacijo svoje moči tako v Berlinu, kakor tudi v posameznih nemških zveznih državah. Pri tem je skoraj popolnoma posnemal italijanske fašiste, ki so sprva imeli v svoji vladi tudi druge nacionalne stranke, pa so jih kmalu deloma asimilirali, deloma pa izločili.

Da se ta razvoj dogodkov ne da več zaustaviti, so bistrovidnejši politiki nacionalističnih skupin že prav kmalu uvideli. Tako je zunanji minister Neuwirth že pred tedni vstopil v narodno-socialistično stranko, in naposled mu je sledil še vodja Stahlhelma Seidte z večino svoje armade, dočim je Papen, ki tudi ne formelno, vendar pa de facto že docela zanesljiv Hitlerjev sodelavec. Samo vprašanje časa je še, kdaj bo tudi on oblekel srajč z znakom ključnega križa! Še bolj kakor ministri, so se pa podvzivali z vstopom v narodno-socialistično stranko razni deželni ministri, komisariji ter drugi visoki politični funkcionarji in uradniki. Danes so že skoraj brez izjeme vsi izenačeni z ostalimi eksponenti narodnega socializma. Trdovraten je edinole še voditelj nacionalcev minister Hugenberg.

Ko je Hugenberg vstopil v Hitlerjevo vladno, je bil trdnj prepričan, da bo jezik na tehtnici. Domisljal si je, da Hitler brez njega ne bo mogel vladati in da zato tudi ne bo vladal proti njemu. To vero mu je dajala zaslonba iz vrst velike industrije, velike posesti in denar-

stva. Toda g. Hugenberg se je pri tem silovito motil. Mrki politik je pozabil, da ima opravka s tipičnim fašizmom, ki gre hladno in trdo preko vseh takih in podobnih obzirov. Dogodki poslednjega časa kažejo zelo nazorno, da postaja g. Hugenberg vedno bolj zagrenjen, dočim se Hitler ne vda nobeni sil izven svojega gibanja in programa. Še več, pripravil je načrte, ki bodo hudo prizadeli prav tiste, katerih eksponent je Hugenberg, in s tem tudi njega samega. Socialne točke gibanja Narodnosocialistične delavske stranke Nemčije ne bodo ostale le na papirju, kakor se je mislilo. Hitler ve pač prav dobro, da ni nobene nevarnosti v tem, če se zameri 10.000 gospodom, če pa si s tem osvoji milijone širokih ljudskih množic. Udarci, ki ga pripravljajo Hugenbergu, je pa preračunjen na postopno izvedbo.

Čisto gotovo je torej, da bo moral zadnji Hitlerjev nasprotnik v Nemčiji kapitulirati ali pa bo izginil. Na razpolago sta mu samo dva izhoda: da še sam vstopi v narodnosocialistično stranko, ali pa počaka, da bo vržen iz vlade. Prvo je vendar manj verjetno, dasi ni docela nemogoče. Bolj verjetno je seveda drugo. V tem primeru bo pa g. Hugenberg šel najbrže sam v eksil, kajti njegovi poslanci bodo skoraj gotovo izbrali boljši del možnosti obstanka: prestopili bodo k Hitlerju in oblekli rjave srajce s ključastim križem. Tako bo prej ali slej teren v Nemčiji očiščen: izginilo bo vse, kar se ne bo izenačilo z revolucijo. S tem pa teža notranjepolitičnih vprašanj hitlerjevske Nemčije še ne bo odstranjena. Do popolne dograditve stavbe, kakor so si jo zamislili Adolf Hitler in njegovi, bo še zelo dolgo. Ves ta čas pa bo Nemčija nesposobna za vsako večje zunanjepolitično akcijo. In to je za nas, malo antanto. Poljsko in Francijo velika pridobitev. Čas, ki nam ostaja, uporabimo lahko za notranjo in zunanjo okrepitev! Zato je docela izključeno, da bi bila v doglednem času mogoča kakršna koli zunanjepolitična avantura z nemško iniciativo ali pa tudi z nemškim sodelovanjem.

Revizionizem izgublja zadnje pristaše

RAZVOJ ANGLEŠKEGA JAVNEGA MNENJA ZARADI DOGODKOV V NEMČIJI PO ŽMAGI NARODNEGA SOCIALIZMA.

LONDON, 3. maja. Tri mesece po prihodu hitlerjanstva do oblasti v Nemčiji postaja angleška reakcija, izzvana z dogodki v nemški politiki, vsak dan večja in močnejša. Nova smer te kampanje je v tem, ker se zdaj naglašajo nemška nevarnost z evropskega stališča in se podarjajo neposredne posledice, ki nastajajo za zunanjo politiko Anglije.

Nič bolj karakterističnega ni v tem pogledu od uvodnika »Observerja«, ki je bil dolgo vrsto mesecev vnet zagovornik enakopravnosti in revizije mirovniških pogodb. Hitlerjevska mentaliteta, piše list, prav gotovo izziva neposredno vojno nevarnost. Povsod vedo odgovorni državniški do dejstvo prav dobro. Pod temi pogoji so revizijo pogodb, pa naj bo že v katerikoli obliki, uničili Nemci sami. Iz enakih razlogov razorožitev, ki bi okrepila relativno moč hitlerjanstva, nikakor ne bi zajamčila miru, temveč bi le porušila njegovo uničenje. Primerjajoč nedavni govor lorda Greya z opozorili liberalnega državnika njegovi domovini pred kakimi 25 leti, dostavlja konservativno glasilo: V sedanjem času se Nemčija zopet oborožuje. V raznih točkah in panogah je najbrže že mnogo boljše

opremljena, kakor si morejo njeni sosede predstavljati. Tudi Nemčija se pripravlja na isti način in z isto naglico, kakor ostali in ki se da le težko odkriti. Ali se moremo v takih razmerah nasloniti na Društvo narodov?

To vprašanje je prav analogno pisanju »Timesa« in kaže globoko evolucijo, ki se zdaj poraja v duhovih, in sicer v smeri, v kateri dogodki preplavljajo načela. Revizija mirovniških pogodb torej izgublja v Angliji še svoje zadnje pristaše.

Hitlerjeva pot na levo

PARIZ, 3. maja. Listi se splošno bavijo s položajem, ki je nastal s tem, da so narodni socialisti prevzeli doslej svobodne delavske strokovne organizacije. »Journal« piše, da bi se dala razumeti Hitlerjeva gesta nekako tako, kakor da stoji delavci še nekako za narodnimi socialisti. Razburjenje pa posebno narašča v vrstah finančnih mogočnejšev in »Junckerjev«. Prvomajski govor državnega kancelarja je izzval silno vznemirjenje med nemškimi meščani. Dejstvo, da napreduje Hitler zlasti med delavstvom, utegne imeti kot posledico težke izgube v meščanskih vrstah.

Pet problemov posvetovanj v Washingtonu

POROČILO AGENCIJE »HAVAS« O ZADEVAH, KI SO SE OBRAVNAVALE NA SESTANKIH MACDONALDA, HERRIOTA IN ROOSEVELTA V WASHINGTONSKI BELI HIŠI.

PARIZ, 3. maja. Agencija »Havas« poroča iz Washingtona: Razgovori predsednika Roosevelta z Macdonaldom in Herriotom so imeli po zatrtjevanju dobro poučenih krogov iz Bele hiše in državnega departmana mnogo bolj važne in zanimive rezultate, kakor pa se je dalo razumeti iz splošnih poročil, objavljenih ob zaključku razgovorov. Ti rezultati se dajo formulirati takole:

1. Roosevelt se je iskreno zavzel za rešitev najbolj kočljivega in težavnega problema med vsemi, t. j. za vprašanje plačila 11 milijard dolarjev vojnih dolgov Združenim državam in je že pripravil poti za prijateljsko rešitev. 2. Predsednik je vsaj v načelu dobil podporo Francije in Anglije za redukcijo carinskih in vseh drugih ovir, ki so v nasprotju z mednarodno trgovino. 3. Predsednik je pomiril vznemirjenje, ki je nastalo v Franciji in Angliji, ko so Združene države opustile zlato valuto in je pred gosti odkrito razložil ves notranjepolitični položaj v Ameriki. 4. Združene države so pripravljene sprejeti nove obveznosti in uporabiti ves svoj vpliv za ohranitev miru, tako, da bi atmosfera varnosti dovolila

stvarno redukcijo oborožitve. 5. Predsednik je zagotovil svoje goste, da bo pomagal k uspehu londonske svetovne gospodarske konference s tem, da ne bo modificiral carinskih tarif pred otvoritvijo konference in bo tako zavaroval valuto.

Bela hiša pa ni ne skriva vse velike važnosti naloge, ki jo je treba izvršiti. V tem pogledu se naglašajo, da bo sprejel sedaj predsednik Roosevelt tudi odposlance Nemčije in Italije, torej »trdnjav fašizma«. Sklep Združenih držav, da se pridruži konzultativnemu paktu in da opuste tradicionalno doktrino o nevtralnosti, je omogočil Franciji, da bo v Ženevi mnogo koncilijantnejša, pač pa je na drugi strani izzval nove probleme na strani Nemčije in Italije. Z ozirom na dejstvo, da bo zastopal Italijo v Washingtonu finančni minister Jung, Nemčijo pa predsednik državne banke dr. Schacht, upa Bela hiša, da bo delo pri bodočih pogajanjih in razgovorih posvečeno mnogo bolj raznim finančnim vprašanjem, kakor pa razpravam o reviziji mirovniških pogodb.

Dozorevanje krize Macdonaldove vlade

VLADA NARODNE ZVEZE V MANJŠINI — PO SVETOVNI GOSPODARSKI KONFERENCI DEMISIJA IN NOVE VOLITVE.

LONDON, 3. maja. V konservativnih političnih krogih narašča nezadovoljstvo nad trgovinsko politiko kabineta narodne zveze. Prav posebno kritizira konservativni tisk razne trgovinske pogodbe, ki jih je sklenil v zadnjem času trgovinski minister Runciman z nekaterimi državami. Posebno ostro se obsoja sklenitev trgovinske pogodbe z Nemčijo. Konservativni listi trdijo, da predstavlja ta politika oviranje liberalne proste trgovinske politike, ki se zopet uveljavlja. Nezadovoljstvo oziroma nerazpoloženje konservativcev se je pokazalo prav izrazito pravkar tudi v spodnji zbornici, kjer je padla pri včerajšnjem

glasovanju o trgovinski pogodbi z Nemčijo dosedanja večina s 400 na 190 glasov. Ti vzroki so povzročili nesoglasja tudi v vladi in se pravkar trdi v dobro poučenih krogih, da bo trgovinski minister Runciman odstopil, če se najnovejša intriga ne bodo končale. »Daily Telegraph« piše v zvezi s tem, da je nacionalna vlada resno ogrožena v svojem obstoju, ker nameravajo izvesti konservativci s svojimi intrigami padec kabineta takoj po končani svetovni gospodarski konferenci, nakar naj bi se razpisale nove volitve, iz katerih naj bi izšli konservativci z lastno homogeno konservativno vlado.

Angleški tisk o nemškem prvem maju

LONDON, 3. maja. O proslavi 1. maja v Berlinu pišejo »Times« v svojem uvodu, da je Hitler prav dober cirkuški ravnatelj, nikakor pa ne more biti dober politični voditelj. Letošnji prvi maj je dokazal, da daje Nemčija prednost hujšanju množic pred pozitivnim programom. »News Chronicle« objavlja pod naslovom »Cirkuš Hitler« uničujoče poročilo o proslavi 1. maja v Berlinu, pri čemur poudarjajo, da je bilo delavstvo k proslavam enostavno komandirano. Socialistični »Daily Herald« pričakuje že v najbližji bodočnosti razcepitve med narodnimi socialisti in nemškimi nacionalci. »Daily Telegraph« piše, da bi mogel Hitler s svojim govorom pač vplivati na množice, vendar pa ni ničesar znilo o preskrbi množic z delom in kruhom. Hitler je po svoji ideji o delovni obveznosti prav hipnotiziran in pozablja, da je v Nemčiji mnogo preveč delavnih rok, za katere ni ne dela ne kruha. »Morning Post« očita državnemu kancelarju, da izdaja težke milijone za parade in reklamo, kar se bo jasno pokazalo prav kmalu v

veliki inflaciji. Ta inflacija pa bo spravila nemški narod prav na rob propada.

ROOSEVELT PRIDE V LONDON.

WASHINGTON, 3. maja. Predsednik Roosevelt je sklenil sodelovati na svetovni gospodarski konferenci v Londonu, čeprav ne kot delegat, temveč le kot gost. Roosevelt je naprosil časniškega magnata in bivšega guvernerja zvezne države Ohio, Jamesa Coxa, ki je bil leta 1920. kandidat za predsedniški stolček, da se pridruži ameriški delegaciji na svetovni gospodarski konferenci.

PO TEORIJI TRDA PRAKSA.

PARIZ, 3. maja. Predvčerajšnje dvakratno negativno glasovanje na razorožitveni konferenci o francoski tezi glede Hitlerjevih S. A. je povzročilo v pariškem javnem mnenju veliko nerazpoloženje. »Excelsior« očita Angležem in Američanom, da so glasovali proti francoski tezi, čeprav bi se dalo pričakovati po zadnjih washingtonskih pogajanjih prav nasprotno. Neverjetno je, da se 400.000 narodno-socialističnih pomožnih policijskih stražnikov v Nemčiji noče pripoznati za vojake.

Dnevne vesti

Proti zaposlovanju tujcev v naših podjetjih

Na sobotnem zborovanju mariborskih zasebnih in avtoromnih nameščencev, je bila soglasno in z velikim odobravanjem sprejeta naslednja resolucija: Zasebni nameščenci in delavci, zbrani na javnem zborovanju DZAN in društva odvetniških ter notarskih uradnikov v Mariboru ugotavljajo, da je v dravski banovini, zlasti pa v Mariboru, zaposlenih tako veliko število tujih delavcev in nameščencev, da to dejstvo odločilno povečava brezposelnost med domačimi delavci in nameščenci. Radi tega zahtevajo, da odredi ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje revizijo vseh zaposlitvenih dovoljenj izdanih tujcem, da se podvržejo tej reviziji vsi, razen onih jugoslovanske narodnosti, ki so zaposleni pri nas že izpred 14. junija 1922. in se črta določba pravilnika o zaposlenju delavcev iz novembra 1925. Nadalje zahtevajo, da minister za socialno politiko določi izredno visoke takse za izdajo zaposlitvenih dovoljenj, ki naj bi se uporabljale za podporo brezposelnih nameščencev in delavcev in da se inspekcijam dela, ki vršijo nadzorstvo nad tujimi delojemalci, razširi kompetenca z učinkovitimi sankcijami in se k nadzorstvu pritegnejo tudi zastopniki strokovnih nameščenskih organizacij.

NAŠIM NAROČNIKOM! Včerajšnji številki »Večernika« smo priložili položnice za vse zunanje naročnike, ki jim je potekla naročnina in jih prosimo, da obnove naročnino radi reda že v prvih dneh maja. Oni, ki so z naročnino še v zastoju, naj jo čim prej poravnajo, kajti le redni plačniki imajo pravico do redne dostave lista. Uprava »Večernika«.

CENJENE IGRALCE SREČK DRŽ. razredne loterije vlijudno opozarjamo, da so nove srečke za 2. razred že prispele in jih lahko zamenjajo v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Gosposka ul. 11.

Svečana proslava 25letnice reševalnega oddelka. Mariborski samaritani svojega srebrnega jubileja niso obesili na veliki zvon. Danes dopoldne je bila v prenovljenih prostorih na Koroški cesti skromna interna proslava, katere so se udeležili samo povabljeni častni, ustanovni in redni člani društva ter zastopniki oblasti, med njimi mestni župan g. dr. Lipold. Častne goste je pozdravil načelnik tukajšnje požarne brambre g. Ivan Voller, ki je obenem podal kratek historiat društvenega delovanja. V svojem nagovoru je podčrtal naklonjenost mestne občine mariborske in dejstvo, da je po njeni zaslugi in pa po zamisli mestnega fizika in načelnika reševalnega oddelka g. dr. Wankmüllerja dobil oddelek moderne prostore, ki odgovarjajo današnjim potrebam. Nato je spregovoril načelnik g. dr. Wankmüller in omenil, da bo društvo iz hvaležnosti ob tej priložnosti odkrilo spominsko ploščo ustanoviteljem rešilnega društva gg. dr. Urbaczku in Racku. Spregovoril je še tudi mestni župan g. dr. Lipold, ki je želel društvu še nadaljnji najlepši razvoj. Nato je mestni župnik msgr. g. Umek odkril in blagoslovil lepo spominsko ploščo, ki je nameščena v sobi reševalnega oddelka.

Iz seje mladinskega sveta. Na zadnji seji je mestni mladinski svet obravnaval razna vprašanja, in sicer glede okrajnih mladinskih predstojnikov, glede pooblastitve nadzora ob Dravi v poletnem času in o ureditvi otroškega igrišča v Ljudskem vrtu. Za otroško igrišče se je nastavljal nov paznik. Igrišče pa bo mestna občina oplešala in izpopolnila z novimi napravami za zabavo otrok. V kuratorij mestnega mladinskega doma je bil za novega člana izvoljen upravnik banovinskega Dežjega doma g. Vomer.

Prihodnja občinska seja bo v četrtek 11. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je več važnih zadev.

Za inženjerja elektrotehnike je bil včeraj diplomiran g. Boris Gorup iz Ptuj.

Po trojeje na Češkoslovaško. Znani trboveljski slavci so odpotovali včeraj na Češkoslovaško, kjer bodo nastopili v nekaterih mestih.

Letošnje jurjevanje. V soboto 6. t. m. bomo slavili tradicionalni Jurjev dan, praznik prebujajoče se pomladi, praznik požitvalnega dela in začetek novih akcij, slovenski prvi maj! S pieteto se bomo spominjali tudi prednikov, ki so se tega dne zbirali v čete in vedno znova začeli krvavo borbo, katere skrajni smoter je bil: svobodna Jugoslavija! Zvesta čuvarica svetlih tradicij slavne prošlosti, naša junaška vojska, bo proslavila ta pomemben spominski dan z jurjevanjem. Temu slavlju se je tudi že prejšnja leta pridružila množica rodoljubnega občinstva. V želji pa, da bi to jurjevanje tudi v našem Mariboru zadobilo čedalje bolj značaj vsesplošnega ljudskega običaja, ki naj bi prešel v kri in meso vsakemu pripadniku našega naroda, prosimo, da izvolite letoš še posebej opozoriti vse na to prireditve in jih pozvati k udeležbi. Letošnje jurjevanje bodi izraz naše življenjske sile, izraz naše odločne volje: ohraniti svobodo in odbiti vsak tudi najmanjši revizionistični poizkus naših sovražnikov! Zategadelj v soboto na Jurjevo: vsi na plan! Čas in kraj zbora bosta objavljena v časnikih.

Eleganten pisemski papir v mapah in blokih: Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11.

Knjižna akcija. Nabranih je že nad 3000 knjig. Pri tem pa niso vštete stotine raznih revij. V denarju je nabranih 600 Din. Darovali so gg. ravnatelj Boltavzar iz Ciril-Metodove ulice ponovno 71 knjig, ravnatelj Kožuh 56 knjig, ravnatelj Humek 41 knjig, višji sodni svetnik Peitler 50 knjig, profesor Pahor 41 knjig in 140 revij, Budna in Jarc po 40 knjig, Batistič 34 knjig in 22 revij. Sledite lepim vzgledom!

Ljudska univerza v Mariboru. V petek 5. maja bo razvil svoje nazore o pravilnem in lepem vedenju v družbi g. prof. Šest, režiser ljubljanske drame. Prav v našem času vrenja, nesigurnosti in razbrzdanosti se napravlja toliko »smrtnih grehov« v občejanju s svojim bližnjim, s katerimi si sami škodujemo, drugim pa grenimo življenje. Mnogi bodo mislili, da so to same malenkosti, ki se ne tičejo »svobodnega« duha. A ne pozabimo, da se razodevajo bistremu očesu v teh malerkostih hibe in napake značaja in vzgoje in da je naša dolžnost naši notranjosti dati tudi primeren estetski okvir. V soboto 20. maja bo »Prekmurski večer«, svatba s petjem in plesom.

IX. večer zgodovinarjev, na katerem bo predaval g. dr. Kralj o »Celjskih grofih v slovenski dramati«, bo jutri v četrtek ob 20. uri v čitalnici Študijske knjižnice.

Kultiviranje človeka je tema, o kateri bo jutri zvečer predaval univ. docent g. dr. Stanko Gogala iz Ljubljane pri Zvezi mladih intelektualcev.

Prodaja vstopnic za akademijo Angleškega krožka se bo vršila od jutri dalje po dijaštvo vsak dan od 11. do 12. ure pri prof. dr. Kotniku na državni realni gimnaziji. Natančen spored objavimo jutri.

Gledališka uprava prosi abonente in abonente na bloke, da čimprej poravnajo vse zapadle obroke!

Uradne ure na mestnem fizikatu. Na mestnem fizikatu se v soboto 6. t. m. ne bodo sprejemale stranke radi desinfekcije in čiščenja uradnih prostorov.

Nove uradne ure na carinarnici. Na tukajšnji carinarnici so uvedene nove uradne ure, in sicer ob delavnikih od 8. do 12. in od 15. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 14. ure.

Izplačilo pokojnin državnim upokojenecem se bo ta mesec, kakor smo izvedeli, zaradi tehničnih zaprek za nekaj dni zavleklo, ker ni pravočasno prispel iz Beograda del avizirane denarne pošiljave.

Otvoritev kopalniške sezone. Mestno kopalnišče na Mariborskem otoku se bo ob lepem vremenu odprlo v nedeljo 14. t. m.

V naravo pohite in se porazvesele ob spominih na prošlost naši državni upokojenec jutri popoldne. V Renčjevi gostilni bodo imeli sestanek, na katerem se bodo porazgovorili o svojih križih in težavah, ki jih tarejo. Društveni odbor vabi vse upokojenke in upokojenke iz Maribora in okolice, da pohite jutri popoldne na Pobrežje.

Pomočniški zbor Združenja trgovcev v Mariboru. Za 28. aprila sklicani občni zbor pomočniškega zbora Združenja trgovcev v Mariboru, se radi premale udeležbe članstva ni vršil. Odbor tem potom sklicuje za 5. maja ob pol 20. uri v dvorani Delavske zbornice svoj redni občni zbor. Vabi, da se članstvo v čim večjem številu tega zborovanja udeleži. Odbor.

Občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru bo v nedeljo 7. maja ob 10. uri v društveni čitalnici na državnem učiteljskem v Koroščevi ulici. Člani in članice iz Maribora in okolice kakor tudi poverjeniki učiteljskih društev, pridite polnoštevilno! Odbor.

Zaščitno cepljenje zoper osepnice. V Mariboru bo cepil mestni fizik zoper osepnice od 8. do 12. t. m. v svojih uradnih prostorih v Franciškanski ulici, in sicer vsak dan od 9. do 11. ure dopoldne. V navedenem času bo cepljenje brezplačno. Cepljeni morajo biti vsi zdravi otroci, ki so bili lani rojeni. Starši se opozarjajo, da bodo kaznovani, če ne puste cepiti svojih otrok.

Borba za vodo med mariborsko in krčevinsko občino končana. Sinoči so se sestali v mestni posvetovalnici zastopniki mestne občine mariborske z županom g. dr. Lipoldom na čelu in zastopniki krčevinske občine z županom g. Peklarjem. Po vsestranski debati je bil končno dosežen sporazum, in sicer tako, da bodo najemniki vode v Krčevini plačevali 7 odstotkov od kosmatega najemninskega donosa svojih hiš, oziroma najemninske vrednosti hiš. Do sedaj so najemniki vode v Krčevini plačevali 12 odstotkov. Ta sklep sporazuma pa velja samo za leto dni in se mora vodovodna naklada plačevati v štirih enakih zaporednih obrokih.

Prestavitev avtobusne proge med Zgornjo Polskavo in Slovensko Bistrico. Ko so letošnjo zimo popravljali most na Zgornji Polskavi, je bil ta čas vozovni in avtobusni promet usmerjen preko Spodnje Polskave in Pragerskega ter obratno. To pa je dalo povod, da so pričeli misliti na to, da bi bilo koristnejše in rentabilnejše, če bi avtobusna proga tudi nadalje vodila skozi Spodnjo Polskavo in Pragersko do Bistrice. Na ta način bi mestna občina mariborska precej prihranila na gorilnem materialu, ker bi se avtobus izognil velikemu klancu med Zgornjo Polskavo in Slovensko Bistrico. Pridobil pa bi promet na frekvenci, ker bi proga vodila skozi vasi, ki so bile doslej precej oddaljene od avtobusne proge in niso imele, zlasti s Slovensko Bistrico, ugodne zveze. Vse zainteresirane občine so že storile vse potrebno, da bi se ta načrt čim prej realiziral.

Kino Union. Od torka dalje najoriginalnejši in najbolj realistični film »Ekstaza«. Ekstaza je prava ljubavna pesem, divno opevana in sijajno prikazana. Film, ki je prinesel nekaj popolnoma novega, misterij ljubezni. V glavnih vlogah krasotica Hedy Kiesler, Aribert Mog in Zvonimir Rogoz.

Grajski kino. Danes zadnji dan »Bregovi v plamenu«. Eden najlepših in najstarejših zvočnih filmov z Luisom Trenkerjem v glavni vlogi. Ta vefilm se prikazuje v popolnoma novi kopiji zadnjič v Mariboru. V četrtek se začne najslajša in najveselejša opereta »Jaz in cesarica« (Cesaričina podveznica). Kraser, humorja poln film z Lilian Harwey, Mady Christians in Konradom Veldtom v glavnih vlogah.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 3. maja ob 20. uri »Človekoljubci« red B.

Četrtek, 4. maja. Zaprto.

Petek, 5. maja. Zaprto.

Sobota, 6. maja ob 20. uri »Mornar«, red A. Premijera.

Nedelja, 7. maja ob 20. uri »Friderika«. Znižane cene. Zadnjič.

Iz gledališča. V soboto 6. t. m. bo zadnja letošnja premiera. Uprizorili bodo eno najboljših sodobnih poljskih komedi »Mornarja«, delo Jerzya Szaniawskiego znanega po svojih komedijah, v katerih je mnogo poezije. V »Mornarju« je po udarjena zlasti safirična plat. Pred premiero bo govoril znani poznavatelj poljske literature in predsednik »Društva prijateljev poljskega naroda« g. profesor dr. Molé iz Ljubljane o poljski književnosti »Mornarja« režira H. Tomašič.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev pljučnem kataru, zasluženosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oš in ušes, skrbimo zato, da čisto očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znameni strokovnjaki za nego zdravja sve dočijo, da »Franz Josefova« voda dobro služi tudi pri šeni in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nov najemnik restavracije na Mariborskem otoku. Mestna podjetja so dala v zakup restavracijo na Mariborskem otoku mariborskemu restavratiju Grg. Basletiču. Za prevzem restavracije se je potegovalo več prosilcev.

Vedno se pravilno kuha, ako se vsiplje Kathreinerjeva Kneippova sladna kava: pravim »Frankovim« dodatkom v hladno vodo in kuha celih 5 minut.

Za večerne in nedeljske šivalne tečaje Ženskega društva v Mariboru se prejemajo še prijave do 6. maja v trgovini ge. Brišnikove v Gosposki ulici.

Tujski promet. V mesecu aprilu je bilo pri tukajšnjem zglasevalnem uradu prijavljenih 1098 tujcev. Od teh je bilo 264 mozencev, in sicer 75 z Dunaja, 130 iz Gradca, ostali pa so bili iz drugih krajev.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12,5 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 12,4 stopinj nad ničlo; barometer je kazal pri 15,4 stopinjah 734,6, reduciran na ničlo pa 732,8; relativna vlaga 98; vreme je tiho in oblačno; vremenska napoved pravi, da bo menjaje oblačno, toplejše vreme bo še trajalo, niso pa izključene lokalne nevihte.

Nov požar na Dravskem polju. Ni se ohladilo pogorišče v Šikolah in Prepoljah, že je izbruhnil nov požar v Stražgojncih, ki je uničil gospodarska poslopja petim posestnikom in povzročil ogromno škodo. Zgorelo je tudi več gospodarskega orodja. Poleg domačih gasilcev so prihitela na pomoč sosedna gasilna društva, ki se jim je posrečilo ogenj lokalizirati. Požar je izbruhnil v gospodarskem posloju posestnice Marije Lapasove in sumijo, da ga je zanetila zlobna roka.

Ukradeno kolo. V ponedeljek popoldne je neznan kolesar odpeljal načelniku tukajšnje požarne brambre Ivanu Vollerju izpred Tschelligijeve gostilne na Glavnem trgu 1900 Din vredno kolo. G. Voller je prijavil tatvino policiji.

Nezgod pri podiranju drevja. Preteklo soboto se je v Radizelu pri Slivnici ponesrečil pri podiranju drevja 58letni delavec Rihard Bedenik. Na desno nogo mu je padlo debelo deblo. Bedenik se zdravi v mariborski bolnišnici.

Zalostna smrt. V nedeljo popoldne se je zgrudila v gramozni jami pri zvonarni v Tomanovi ulici sirota Alojzija Večernikova. Od starosti in bede onemoglo revo so poklicani reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu po prevozu izdihnila.

Sreča vas čaka

na veliki sokolski tomboli

nedeljo, dne 7. maja popoldne na Trgu svobode — Nad 700 krasnih dobitkov! Dvanajst tombol!

Krik bridke resničnosti

PROBLEM UBIJALSKE PSIHOZE Z DRUGIH VIDIKOV.

Spoštovani gospod urednik! Pred dnevi ste v »Večernikovem« vodniku dvignili glas zoper nesrečni zločinski val, ki z dneva v dan bolj zagrinja naše podeželje. Predlagali ste proglastitev izjemnega stanja, ki naj s posebnimi kazenskimi izvršbami zajeti nadaljnja zločinstva. Z željo, da pripomorete k izboljšanju žalostnih razmer, moremo vsako dobro mislečo — četudi ostro — besedo samo odobravati. Pota k izboljšanju so lahko različna, končni cilj vseh kličarjev pa je le eden: **kronika groznih zločinov naj izgine in v širom naših vasi se naj vselijo svet sreča, mir in blagostanje!** V tem znamenju Vas prosim, da mi dovolite kot vzgojitelju, ki to naše najžalostnejše poglavje proučuje že več let, osvetliti problem še iz drugih vidikov.

Predvsem nekaj ugotovitev. Ponosno smemo trditi, da se je v kratkih desetletjih nam Slovencem posrečilo dvigniti se kulturno in gospodarsko nad povprečni evropski nivo. Vrelci te naše moči so izvirali iz nacionalne samozvesti, prosvete in gospodarske treznosti našega ljudstva. S strahom pa opazamo, da ubijanje, sirovost, sovražstvo, preklinjanje in pijančevanje vedno glasneje označuje našo ljudstvo. Kljub neštetim vzgojnim akcijam šole, cerkve in države tone naša vas v demoralizaciji. Da, tudi cerkev z večnimi zakoni dekaloga nima več uspehov v najbolj vernih postojankah svoje ga področja. Tudi kazni več ne zaležejo, čeprav niso mile, odkar je prenehala potota. Poročila o pobojih in divjastvih so za nas krik bridke resničnosti.

Naša dolžnost je pogledati resnici v oči in poiskati **vzroke te disharmonije**. Kje so in kakšni so? Zavedati se moramo, da je v zadnjih letih zagrnil nesrečni val vsa področja življenja: kulturo, нравnost, gospodarstvo, javno in privatno življenje po vsem svetu. Kamorkoli pogledamo, se svet maje v svojih temeljih, kar nedvomno vpliva v veliki meri na psihozo naroda. Kriza sicer ne more biti ono jagnje, ki odjemlje vse trave sveta. Razumevanje kritičnega položaja našega podeželja pa nam vendar najša iskati zdravnika. Kdo je in kje je?

So nekateri, ki pravijo: Stroge paragrafe in stroge sodbe, pa bo mir! Je nekaj na tem. A mnogo manj, kakor si svet misli. Človek je kot družabno bitje primoran, da svoje življenje in bitje spravi v sklad z interesi obstoječe skupnosti. Zakoni regulirajo to skladnost in kazni ščitijo skupnost pred rušenjem družabnega reda od strani poedincev. Kazen je torej sredstvo za čuvanje družabnega reda, ne glede na možnosti ali nemožnosti življenja posameznikov v človeško druž-

bo. Ali z drugimi besedami: človek, ki ga je spridila družba, je sam odgovoren za svoje dejanje, ne pa okolje, v katero ga je postavila nesrečna usoda. In v tem juridičnem aksiomu tiči kos **velike tragedije**, ki vidi pri zločincu vedno le dejanje, ne vidi pa globljih vzrokov za pregrehe.

Mnogo statistik imamo, ki nam kažejo delikte v številnih razmerjih, nobena pa nam ne prikazuje, koliko odstotkov zločinov je zakrivilo okolje, v katerem je vzrasel grešnik. In vendar bi bili najzanimivejši podatki, koliko zločinov bi mogla preprečiti radikalna in pravočasna sprememba okolja! Človek kot produkt življenjskega sistema ni izolirano bitje, zato razumemo, zakaj so vplivi okolice na preproste fanta danes večji in negativnejši kot kdaj prej: razrvane razmere v družini, gospodarske težkoče, alkoholizem, sovražstvo in pomanjkanje — vse to zastruplja danes našo vas.

Mi — justica, šola, cerkev — vidimo v kriminalnih primerih navadno le znake bolezni, a za krali bolezni se ne zmenimo! Podobni smo zdravniku, ki bi zdravil »tubo« z obliži, ne zmenil bi se pa za razkrajajoči proces v notranjosti telesa. V tem spoznanju bi dal prav individualnemu psihologu A. Adlerju, ki pravi, da je **družba sama kriva**, če izhajajo iz njene srede zločinci! To trditve ni težko dokazati na konkretnem primeru.

Mariborske kazenske razprave kažejo, da se je 90% vseh zločinov zgodilo radi čezmernega popivanja. In vendar se ničesar ne stori proti pretrani alkoholični poplavi! Nasprotno: vino toči rastejo kot gobe po dežju in stopnjema z njimi — poboji. Vinogradništvo pospešujemo, zločinstva radi alkohola registriramo, grešnike obešamo. Kje je tu logika?

V mnogih primerih je glavni krivec zločina okolje, ki je radi neurejenih socialnih razmer nevezdržno. Ali lahko te napake popravimo? Vsekakor! Le uvidevnosti in dobre volje krajevnih činiteljev je treba! Strankarska razcepjenost po naših vaseh je v tem oziru zelo pogubna, zlasti danes, ko vsi težimo k pomirljivosti in strpnosti. Tudi to je boleča rana našega podeželja, ki zaradi sovražstva škodljivo vpliva na psihozo naše vasi.

Skratka: Čim skrbneje bodo odstranjene krali razjedajoče bolezni na našem narodnem telesu, tem uspešnejše bo podprt naš veliki ideal: **Treznostno čuvstvovanje in mišljenje širom naše domovine!** —c.

Ptuj

Hvalevredno delo odbora za splošno strokovno naobrazbo trgovskega in obrtniškega naraščaja

Tiho, brez vsake velike reklame, a po zaslugi našega agilnega narodnega delavca predsednika g. Milka Senčarja, veletrgovca v Ptuj, se je pred letom dni sprožila posrečena misel, kako vzgojiti naš trgovski in obrtniški naraščaj in ga izobraziti za njegov poklic ne samo strokovno, marveč tudi v nacionalnem duhu. Lepo nalogo si je ta odbor nadel, da je v letošnji zimski sezoni razven mnogih poučnih strokovnih predavanj priredil tudi zimske večerne tečaje. Ti tečaji so bili oficijelno zaključeni v soboto zvečer v zgornji dvorani Narodnega doma ob veliki udeležbi tečajnikov. Predsednik g. Milko Senčar je pred prehodom na splošno poročilo o uspehih, pozdravil g. okrajnega načelnika dr. Bratino, mestnega župana g. Jeršeta, predsednika Narodne čitalnice gosp. dr. Komljanca, banovinskega svetnika gosp. dr. Senčarja, starosto Sokola dr. Salamuna, zastopnika učitelstva oba okrajna šolska nadzornika gg. Gorupa in Cepudra, ravnatelja Kvedra, vse načelnike obrtnih zadrug, zastopnike Združenja trgovcev, obrtnega nadzornika g. Založnika in zastopnika obrtno-pospeševalnega zavoda v Mariboru g. inž. Kneza. Po pozdravu so bile na predlog predsednika odposlane vdanostne brzojavke kralju, podbanu g. dr. Pirkmajerju in zbornici

TOI. Po prečitaniu vdanostne brzojavke kralju je navzoči pevski zbor Glasbene Matice odpel himno »Bože pravde«.

Nato je imel lepo nazorno predavanje obrtni nadzornik g. Založnik o razvoju obrtništva v naši državi, o vzrokih brezposelnosti in sušmarstvu. Tudi zastopnik obrtno-pospeševalnega zavoda g. inž. Knez, ki je obenem vodil tečaj za varjenje, je podal krasno poročilo o uspehih. Tečaj se je vršil 9 dni in ga je obiskovalo 29 obrtnih mojstrov in pomočnikov. Predavanja so bila v dveh oddelkih, dopoldne in popoldne ter je bilo 12 predavalnih in 68 praktičnih ur. Oba navdušena prijatelja obrtniškega in trgovskega naraščaja sta se zelo pohvalno izrazila tako o tečajnikih kakor tudi o odboru, posebno pa o agilnemu predsedniku g. Milku Senčarju za vzorno organizacijo in priprave, da so se tečaji zamogli tako uspešno in z lepimi uspehi končati. Sledila je nato razdelitev spričeval, nakar je lepo slavje v imenu mesta Ptuj pozdravil župan g. Jerše, ki je imel med drugim tudi globoko zasnovan nagovor na navzoče tečajnike, katerim je polagal na srce, da je za obrtništvo bodočnost v strokovni naobrazbi in v ljubezni do domače grude naše domovine.

Sledilo je poročilo predsednika gosp. Milka Senčarja o splošnem delovanju

odbora, iz katerega sledi, da je priredil v zimski sezoni 1932-33 razven številnih strokovnih predavanj še tečaje za trgovce in mojstre ter obrtniški in trgovski naraščaj, in sicer izpitna predavanja za mojstre, katerih se je udeležilo 80 oseb, strojepisni tečaj 26 oseb, tečaj za nemščino (začetniki) 18 oseb, tečaj za nemško korespondenco (25 oseb), tečaj za šoferske pripravnike 15 oseb, tečaj za knjigovodstvo 20 oseb, in tečaj za avtogensko varjenje 30 oseb. Tako da je šlo skozi vse tečaje 214 oseb.

Vse to pa se ne bi moglo izvršiti, ako ne bi imel odbor podpore od banske uprave, mestne občine, zbornice TOI, zavoda za pospeševanje obrti in združenja trgovcev, ki so vsi v polni meri uvidevali važnost teh tečajev. Zahvalil pa se je tudi za trud vsem predavateljem gg. obrt. nadzor. Založniku, inž. Knezu, mojstru Djurkoviču, dr. Vrečkotu, Vidmarju, Christofu, ge. Toplakovi, Pečniku in ravnatelju Kvedru. Nato je imel na tečajnike še lep nacionalni nagovor banovinski svetovalec g. dr. Senčar.

Iz vsega tega se zrcali res uspešno delo in požrtvovalnost odbora, kakor tudi predavateljev in tečajnikov, ki so se kljub napornemu delu čez dan v obratih z veseljem udeleževali tečajev in pazljivo sledili pouku ter pri tem vsi prav radi žrtvovali svoj pičli prosti čas v blagor napredka, splošne naobrazbe in nacionalne vzgoje, ki je danes nad vse potrebna razvoju trgovskega ter obrtniškega stanu. Lepo slavje je zaključil naš agilni pevski zbor Glasbene Matice pod svojim voditeljem ravn. g. Sedlbauerjem, ki nam je zapel nekaj narodnih pesmic.

Na uspešnem delovanju so vsi navzoči iskreno čestitali agilnemu delavcu predsedniku g. Milku Senčarju in tem čestitkam se pridružujemo tudi mi z željo, da doseže ta odbor tudi v prihodnji sezoni čim najlepše uspehe!

Izzivanje. V nedeljo 30. aprila tl. se je pojavil v Ptuj na Florjanskem trgu velik autobus iz Grada, ki je imel velik napis z rdečimi črkami na črnem polju »Sonderfahrt St. Veit bei Pettau«. Ptujskim Nemcem in odpadnikom je srce od veselja poskakovalo. To se je videlo pri sprejemu. Izvedeli smo, da so jih ptujski neodrešenci povabili v svoje vinograde. Ako so oblasti proti temu izzivanju kaj ukrenile, nam ni znano. Komentar pa naj si napravi vsak čitatelj sam!

Sirov napad. Nežo Težakovo, služkinjo na Spodnji Polskavi, ki je bila na poti v svojo domovinsko občino Turški vrh po neklih opravkih, je 20letni Anton Dolmač s Turškega vrha udaril brez povišja s kolom po glavi in jo tako težko poškodoval, da so jo morali takoj odpeljati v bolnišnico. Dolmač opravičuje svoje sirovo dejanje s pijanostjo.

Naraščaj Rdečega križa na ptujski gimnaziji vprizori te dni Kreftove »Celiške grofe«, dramo iz dni, ko so naši pradedje tlačanili srednjeveškim fevdalcem. Dijaki vprizore to dramo dvakrat, in sicer v petek 5. ob 20. in v nedeljo 7. maja ob 15. uri. Zrela igra, ki so jo nam pokazali ptujski dijaki ob priliki vprizoritve Cankarjevih »Hlapcev«, nam daje tudi tokrat jamstvo, da bomo deležni pravega umetniškega užitka.

Hude posledice si je nakopal z neopreznim ravnanjem s samokresom 21letni Franc Šijanec iz Sovjaka pri Ljutomeru. Po nesrečnem naključju si je obstrlel desno nogo in roko. Rane pa je zamemarljal in pridružil se je zastrupljenje krvi, tako da je moral iskati pomoči v bolnišnici, kjer so spoznali, da je njegovo stanje resno.

Iz zdravniške službe. Banovinski zdravnik dr. Bela Stuhec radi odsotnosti od 1.—25. majnika ne bo ordiniral. Nadomestoval ga bo banovinski zdravnik dr. Matej Mrgole.

Spodnja Kungota

Šolska prireditve. Srečen slučaj je nanesel, da sem prišel v nedeljo popoldne prav takrat na prijazni hribček Sp. Kungote, ko so se zbirali domačini, da prisostvujejo šolski prireditvi. Na prijazno povabilo g. župana Kerenčiča in šol. upravitelja g. Froma sem se udeležil tudi jaz te slavnosti, dasi je bil moj potovalni načrt drugačen. In ni mi žal, kajti videl in slišal sem več kakor sem pričakoval. Posebno pozornost je vzbujal že šolski oder, ki je uprav umetniško o-

V Vašem interesu je, da vedno zahtevate
ASPIRIN
TABLETE
v originalnih zavitkih. Na drugi strani vsake tablete je vtisnjen zaščitni znak »Bayer-jev križ«. Dobivajo se v vseh lekarnah.
V. z. Jugofa. k. d. Zagreb, Gejeva 32.
Oglas je registr. pod br. 22.422 od 23. XII. 1932.

Sport

Zagrebska Concordia v Mariboru. V nedeljo 7. t. m. gostuje v Mariboru državni nogometni prvak SK Concordia iz Zagreba ter bo odigrala proti ISSK Mariboru prijateljsko tekmo.

Zadnja prvenstvena nogometna tekma v pomladanski sezoni se bo odigrala v nedeljo 7. t. m., in sicer v Ljubljani. Srečala se bosta SK Železničar in SK Ilirija. Tekma bo odločila tretje in zadnje mesto v prvenstveni tabeli.

Mariborski SK Rapid gostuje prihodnjo nedeljo v Celovcu, kjer bo odigral proti tamkajšnjemu SK Austria prijateljsko tekmo.

Propagandni lahkoatletski miting. V nedeljo 7. t. m. bo na Rapidovem igrišču revija vseh najboljših mariborskih lahkoatletov, ki se jim pridružujejo po dosedanjih prijavah sodeč tudi izborni konkurenti iz Zagreba, Ljubljane in drugih mest. Prireditelj bo SSK Maraton.

Občni zbor Jugoslovanske zimskosportne zveze bo v nedeljo 28. t. m. v Ljubljani.

Teniški odsek ISSK Maribora poziva članstvo, da se radi sestave urnika čimprej javi pri načelniku g. Šepcu na Grajskem trgu.

Daruite knjige za knjižno akcijo!

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

»Ali je vreden zaslužka?«
 »Je — e. Tatej, ta mož bi rad vedel, če je Harvey vreden zaslužka. Slišite, ali bi radi šli na krov? Za gospo pripravimo lestvico.«

»Pravi rad bi, v resnici. Ne bo ti težko, mama, in lahko boš sama videla vse.«
 »Zenska, ki pred tednom dni še glave ni mogla vzdigniti, je splezala po lestvi nizdol in je osupla stala sredi razvlake in nereda na zadnjem koncu ladje.«

»Se-li zanimate za Harveyja?« je vprašal Disko.
 »No, da — a.«

»Dober fant je in prime v roke vse, kar se mu vli. Je-li ste že slišali, kako smo ga dobili? Mislim, da je imel živce oslabele ali pa je mogoče zadel z glavo ob kaj, ko smo ga potegnili na krov. Sedaj pa je že popolnoma dober. Da, tukaj je kabina. Sicer ni v redu, vendar si kar izvolite vse ogledati. Tisto-le tam so njegove številke na cevi peči, kjer največkrat računamo.«

»Ali je tukaj spal?« je vprašala gospa Cheyne, sedla na rumeno skrinjo in ogledovala razvlečena ležišča.

»Ne, njegovo ležišče je spredaj, gospa, in če izvzamem to, da je z mojim fantom izmikal ocvrte kolače in ostajal pokoncu, ko bi bil moral spati, ne vem, če bi mogel najti na njem kako posebno napako.«

»Nič napačnega ni bilo s Harveyjem.« se je oglasil stric Salters, prišedši po stopnicah nizdol. »Obesil mi je škornje na jamboro in ni posebno preveč spoštljiv do ljudi, ki več vedo od njega, zlasti glede kmetijstva, ampak večinoma ga je bil zavedel Dan.«

Dan je iz nejasnih namigljajev, ki mu jih je Harvey podal tisto jutro, spoznal, kako stvari stoje, in je v tem vprizoril pravi bojni ples po krovu. »Tom, Tom!«, je pošeplil skozi lino. »Njegovi ljudje so prišli in tatej še vedno ni ugenil in sedaj drajnajo po kabini. Ona je krasna, on pa

je videti prav tak, kakor je Harvey trdil.«

»Sveta nebesa!« je dejal Dolgi Jack in zlezal iz line pokrit s soljo in ribjimi luskami. »Mar misliš, da je bilo njegovo pripovedovanje o tistem fantiču in majhnih konjih resnično?«

»Vse mi je bilo znano,« je odgovoril Dan. »Pojdi gledat, kako se je tatej zmotil v svoji sodbi.«

Vesela sta dospela baš ob času, da sta slišala, ko je Cheyne rekel: »Veseli me, da je dobrega značaja, kajti — moj sin je.«

Disko se je povesila čeljust — Dolgi Jack je zatrdil, da je slišal, kako je poknilo — in strmel je zdaj v moža zdaj v ženo.

»Pred štirimi dnevi sem dobil v San Diegu njegovo brzojavko in prišli smo ponj.«

»V zasebnem vozu?« je vprašal Dan.

»Pravil je, da pridete.«

»V zasebnem vozu, da, se razume.«

Dan se je obrnil s celim viharjem nespoštljivega pomežikovanja k očetu.

»Slišali smo zgodbo, da se je vozil s štirimi majhnimi konji na lastnem vozu,« je dejal Dolgi Jack. »Je-li bilo to res?«

»Najbrže,« je odgovoril Cheyne. »Je-li da, mama?«

»Imel je majhen voz, ko smo bili v Tolu, mislim,« je odvrnila mati.

Dolgi Jack je poživljal. »Ej, Disko!« je rekel in to je bilo vse.

»Motil sem se — motim se v svoji sodbi,« je dejal Disko, kakor da bi z vretenom vlekl besede iz njega. »Rad vam priznam, gospod Cheyne, da sem sodil, da je fant blazen. Tako čudno je govoril o denarju.«

»Mi je pravil.«

»Je-li še kaj drugega povedal? Enkrat sem ga namreč udaril,« in nekam boječe se je ozrl proti gospi Cheyne.

»Ej, da,« je odvrnil Cheyne. »Dejal bi

pa, da mu je to bržkone bolj dobro delo, kot vse drugo na svetu.«

»Sodil sem, da je bilo potrebno, sicer ne bi bil tega storil. Nočem, da bi mislili, da na naši ladji grdo ravnamo z vajenci.«

»Nimalo ne mislim, gospod Troop.«

Gospa Cheyne je ogledovala obraze: Diskovo slonokošeno rumeno, obrto, železno obličje, strica Saltersa z okrajki kmečkih las, Penovo osuplo preprostost, Manuelov mirobni smehljaj, radostno rezanje Dolgega Jacka in Tom Plattovo brazgotino. Po svojem življenju so bili res da preprosti, neolikani, toda ona je imela materinsko srce in vstala je z razprostrtimi rokami.

»Ej, povejte mi, kdo je vsak,« je rekla napol ihtoč. »Želim se vam zahvaliti, prav vsem.«

»Primariha, to mi je v stotero plačilo,« je dejal Dolgi Jack.

Disko jih je predstavil vse, kakor gre. Noben kapitan kake starodavne na Kitajsko vozeče ladje ne bi bil mogel bolje storiti tega in gospa Cheyne je brbljala vsevprek. Ko je dognala, da je bil Manuel rešil Harveyja, se mu je malone vrgla okoli vratu.

»Kako bi ga vendar mogel pustiti tako plavati po vodi?« je dejal Manuel. »Kaj bi vi storili, če bi ga bili našli tako? E, kaj — aj? Dobili pa smo v njem dobrega začelnika in meni je prav vseč, da se je izkazalo, da je vaš sin.«

»In povedal mi je, da je Dan njegov družabnik!« je vzkliknila. Dan je bil že precej rdeč, ko ga je pa gospa Cheyne vprico vseh poljubila na obe lici, je zardel kot kuhan rak. Nato so jo odvedli, da ji razkažejo sprednji del ladje, kjer se je zopet razjokala; morala je iti v ladjo, da vidi Harveyjevo ležišče, in tam je našla zamorskega kuharja, ki je snažil ognjišče in ji je pokimal, kakor da bi bil že leta čakal nanjo, da pride. Poskušali so ji — dva hkratu — pojasniti vsakdanje življenje na ladji in ona je sedla ob podboju, držala roke v rokavicah na mastni mizi, se smejala z drhtečimi ustnimi in plakala s plesočimi očmi.

»Kdo bo pa po vsem tem še kdaj mogel rabiti našo »Tukaj smo?« je dejal

Dolgi Jack Tomu Plattu. »Meni je, kakor da bi bila iz nje narejena cerkev.«

»Cerkev!« se je zagrohotal Tom Platt. »Da bi vsaj imeli malo reda in primernosti pa stopnice, kadar pojde nazaj? Zopet bo morala plezati po tisti lestvici kakor kura; mi bi se morali razpostaviti v špalir po ladji!«

»Harvey torej ni bil nor,« je vprašal Per: počasi Cheynea.

»Ne, ni — hvala Bogu!« je odvrnil milijonar in se nežno sklonil.

»Nekaj strašnega mora biti, če je človek nor. Nič hujšega in strašnejšega ne poznam. Razen če bi ga bili popolnoma izgubili. Ampak dobili ste otroka nazaj živega. Zahvalimo Boga za to!«

»Halol!« se je oglasil Harvey, prijazno jih gledajoč s pomola.

»Motil sem se, Harvey. Motil sem se,« je dejal Disko hitro in vzdignil roko. »Motil sem se v svoji sodbi. Ni ti treba več pometati.«

»Mislim, da bom jaz prevzel to delo,« je dejal Dan sam pri sebi.

»Sedaj boš pa odšel, jeli?«

»Veste, ne brez ostanka moje plače, razen če priklopite ladjo k vlakcu.«

»Res je; nato sem pa popolnoma pozabil,« in odšel je ostale dolarje. »Storil si vse, za kar si se bil zavezal, Harvi, in storil si tako, kakor da bi bil vzgojen...« Pri teh besedah je Disko utihnil. Sam ni vedel, kako bi pričeti stavek končal.

»Zunaj zasebnega železniškega voza?« je namignil Dan zločesto.

»Poidite z menoj, ga vam pokažem,« je dejal Harvey.

Cheyne je ostal v razgovoru z Diskom, ostali pa so se z gospo Cheyneovo na čelu podali na kolodvor. Francoska strežajka je zacvilila, ker so bili prišli, Harvey pa jim je brez vsake besedice razkazal ves sijaj Konstancie. Mornariji so istotako molče debelo gledali — srebrne kljuke pri vratih in ograjo, baržun, brušeno steklo, nikelj, bron, kovano železo, redek les itd.

»Saj sem vam pravil,« je rekel Harvey. »Saj sem vam pravil.« To je bila krona njegovega maščevanja; s temi besedami je bilo vse povedano.

Na mesec se je hotel seliti

Prevara s tragičnim koncem prevaranega

Kmet Jakob Vršinski, ki stanuje blizu Varšave, se je podal pred dnevi v mesto, hoteč nakupiti razno blago, ki ga je potreboval za svoj dom. Med potjo je srečal dva človeka, ki sta se zelo glasno in razburjeno razgovarjala. Ko se jima je približal, ga je pričel njun razgovor izredno zanimati in zato jima je tiho sledil v primerni oddaljenosti. Prvi neznanec je trdil, da bi bilo najbolje izseliti se v Ameriko, dočim je drugi glasno ugovarjal in trdil, da tamkaj človek v današnjih časih ne more več obogateti. Njemu se zdi mnogo bolj primerno, da se človek preseli na mesec.

Kmet je tedaj poslušal še pozornejšje in večje prikrival svojemu prisluškovanju. Na svoje veliko začudenje je izvedel iz tega razgovora, da so danes na svetu

že aparati in načrti, s pomočjo katerih se da človek z lahkoto preseliti na mesec. Kmet je tedaj pričel misliti na zlato, srebro in dragulje, ki jih je v izobilju na mesečevih poljanah. V nadaljnjem prisluškovanju je kmet spoznal, da je eden izmed neznancev pred njim inženjer, ki se mu je posrečilo nedavno kupiti precej veliko zemljišče na mesecu, kamor se misli v kratkem preseliti.

Tedaj pa je kmeta premagalo, da je stopil k inženjerju in ga najprej prosil za oproščenje, ker je prisluškoval, nato pa mu je ponudil večjo vsoto denarja, da bi kupil tudi zanj zemljišče na mesecu. Inženjer se ni prav nič jezil na ponižnega kmeta in je takoj drago volje pristal na nakup. Vsi trije so odšli v neko majhno krčmo v mestu, kamor je prišel kmalu tudi »notar«, ki je napravil kupno pogodbo in je vprico njega izplačal kmet »inženjerju« 2000 zlotih. Notar je pri tem pridno natakaj, kmet pa prav tako prid-

no pil in se veselil že naprej, kako bo obogatel kot veleposestnik na mesecu, od koder se bo v doglednem času vrnil na zemljo kot — milijonar. Ubogi kmet ni vedel, da so mu neznanici vsuli v vino uspavalna sredstva, ki so ga kmalu zazibala v globoko spanje.

Ko se je kmet prebudil, ni bilo o zločinski trojici s pogodbo vred nobenega sledu več, prav tako pa tudi ne o kmetovem denarju, ker so mu lopovi odnesli poleg »kupnine« 2000 zlotih tudi še nadaljnjih 3000 zlotih, ki jih je imel v listnici. O slepariji je bila obveščena policija, ki pa doslej še ni mogla izslediti pretkanih sleparjev.

Zadeva pa je imela svoj tragičen konec. Kmet se je vrnil domov in se iz obupa še istega dne obesil na podstrešju. Ko je prišla njegova žena v mesto, da bi obvestila o moževem samomoru policijo, je nenadoma zblaznela in so jo morali oddati v bolnišnico.

Klasični jeziki na sovjetskih šolah.

Na višjih šolah in vseučiliščih v sovjetski Rusiji nameravajo sovjetske šolske oblasti sedaj po 15letnem odmoru zopet uvesti učenje latinskega in grškega jezika. Državni prosvetni svet je izjavil, da je to nujno potrebno, ker ne morejo dijaki in visokošolci študirati brez znanja latinskega in grškega jezika raznih znanosti, kakor so na pr. zoologija, botanika, kemija, fizika, medicina itd. Studij »mrtvih« jezikov pa bo omejen le na nekaj gramatike in se bodo morali dijaki naučiti le toliko latinščine, da bodo mogli razumeti strokovne izraze prirodnih znanosti. V nobenem primeru pa se ne bodo uporabljali stari klasiki, ker sovjetskim oblastem ni niti malo na tem, da bi ponovno oživila klasično izobrazbo. Vendar pa mnogi mislijo, da predstavlja ponovna uvedba klasičnih jezikov vsaj deloma povratek k konservativnim učnim metodam.

Mali oglasi

Razno

VSAKOVRSNO OBLEKO. čevlje, četudi potrebne popravila, knjige, starine, nakit, pohištvo itd. plača najboljšje Grajska starinarina. Trg svobode. 1586

GRADL ZA MADRACE. tkanine za pohištvo, posteljnina, žima, afrik, najceneje v Mariboru. — NOVAK, Vetrinska 7, Koroška 8, Glavnica 9. 1579

NAGOBČNIKE. ovratnike, biče in vrvice za pse v veliki izbiri nudi Iv. Kravos, Aleksandrova c. 13. 1528

SURKOL. sigurno sredstvo za pokončavanje škrokov in rusov. Drogerija Kanc. 1404

MODRA GALICA po Din 5.65 za kg je družbenim članom v vsaki množini na razpolago pri Kmetijski družbi, Meljska cesta 12. 1537

Prodaj

SREDNJO POSTELJO. lepo, čisto, za doraslega otroka, prodam. Naslov v upravi lista. 3000

LEPO, SOLNČNO SOBO s prostim vvhodom, oddam ene mu ali dvema gospodoma. Aleksandrova cesta 55, I. leto. 5000

LEDNA OMARA (Eiskasten) skoro nova, srednje velikosti, poceni na prodaj v Pohorju, Cesta na Brezje 99. 1544

RADI ODHODA prodam platovoz, konjsko opremo, železno posteljo z vložkom, politirano mizo, nočni omari in gumijasto cev za vrt. Koroščevo ul. 23. 1582

MOTORNKO KOLO skoraj novo, tudi za prikolico, zelo poceni na prodaj, eventualno proti vložni knjižici. Wildenrainerjeva ulica 8, vrata 2. 1580

HIŠA S TRGOVSKIM LOKALOM. 4 sobe, 1 oral zemlje, v okolici Maribora, za 57.000 Din na prodaj. Posredovalnica Rapid, Maribor, Gosposka ulica 28. 1583

OTROŠKI VOZIČEK. modern, dobro ohranjen, na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 1550

MOŠKO KOLO. rabljeno, kupim. Vprašati 4. maja od 10.—12. ure v Dravski ulici št. 13, pri Planincu. 1553

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO. lepo, solnčno, separirano, električna luč, takoj oddam za 250.— Din. Stritarjeva ulica št. 5, I. 1577

SPREJMEM FANTA na stanovanje za mesečno 100 Din. V gradu, Grajska ulica št. 2, Anton Arzenšek. 1566

Stanovanje

ŠTIRISOBNO, MODERNO STANOVANJE z vsem komfortom, oddam s 15. ozir. 1. julijem 1933. Naslov v upravi lista. 1559

Službo dobi

DVA NATAKARSKA VAJENCA sprejme Grajska klet, Maribor. 1558

NOVO VPOLJANO PODJETJE

sprejme samostojno uradnico, večšo slovenskega in nemškega jezika z malo kavčje. Ponudbe pod »Stalna eksistenca« na upravo »Večernika«. 1562

Oglašujte!

MODNI LISTI

FRANCOSKI IN NEMSKI
V NAJVEČJI IZBERI V

TISKOVNI ZADRUGI
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13